

græker-begejstrede unge Europæere, som drog ud for at kæmpe mod det tyrkiske Voldsherredomme.

Brevene fra Lornsens Københavnertid er magre. Kun sjældent faar vi noget at vide om Forholdene indenfor Regeringen. Ingen Kritik af det enevældige System, som han dog havde Betingelser for at studere paa første Haand, intet der kan forklare hans pludselige og voldsomme Optræden i Efteraaret 1830. Fra denne Tid giver Brevene absolut intet. Naar han endelig skriver, er det en lang og trist Sygehistorie. Vi følger Lornsen paa hans Rejse til Brasilien. Med Interesse studerer han Begivenhederne hjemme. Ved Offentliggørelsen af Stænderforfatningen udstøder han et Lettelsens Suk: saa har jeg da ikke levet ganske forgæves, en interessant Udtalelse, der tydelig viser, hvorledes Lornsen betragtede sig selv og Rækkevidden af sin politiske Indsats. Med Afslutningen af sin Bog om Unionsforfatningen betragtede han sin Livsgerning som endt; de sidste Breve tegner Billedet af et Menneske, som ikke har Kraft til at leve længere, og for hvem Døden er en Befrier.

De offentliggjorte Breve tegner tydeligt den unge Friser med de stærke Følelser og den store Kærlighed til Hjemmet, den begejstrede Student og urolige Embedsmand, der er besjælet af Ønsket om at udføre en Bedrift, en Personlighed, der indeholder rige Muligheder, men mangler den Ligevægt i Sindet, som betinger en rolig og harmonisk Udvikling. *Harald Jørgensen.*

Af interesserede læsere er jeg blevet gjort opmærksom på et par små unøjagtigheder i min afhandling *om Forholdet imellem Saksen og Knytlingasagas Fremstilling af Danmarks Historie 1146—1187*, hvorved der kastes et mindre gunstigt lys over nøjagtigheden af Knytlingasagas beretninger.

I nærværende bind s. 167 l. 12—15 refereres sagaens ord om at Valdemar landede på Rygen Hvidesøndag og vandt borgen Arkon, og der tilføjes i en parentes, at Hvidesøndag, 3: 1. Søndag efter Påske, ikke passer særlig godt med Saksen's beretning. Ved en tankeløshed fra min side er sagaens hvítasunnudagr blevet gengivet ved første Søndag efter Påske efter dansk sprogbrug; bankier D. B. Adler har med rette gjort mig opmærksom på, at ordet på islandsk (ligesom på engelsk) betegner Pinsedag. Denne faldt 1169 på 8. Juni, altså en uge før Arkons indtagelse på St. Vitus' dag, og hermed bortfalder altså helt den tilsyneladende uoverensstemmelse mellem sagaen og Sakse på dette punkt. (Hvis man derimod med Helmold sætter Rygens erobring til 1168,

passer datoerne mindre godt sammen, da Pinsen i dette år faldt på den 19. Maj.)

Den anden unøjagtighed findes s. 169 i mit referat af sagaens skildring af det tog, som Absalon og Kristoffer om våren 1170 foretog over i den østlige del af Østersøen; det hedder her efter skildringen af flådens besøg på Øland: Men da de kom til deres skibe, spurgte de, at Kurerne var ved Møn; derefter tilføjes i parentes: Sakse nævner intet navn, men det fremgår tydeligt af hans skildring, at det hele foregår ovre i den østlige del af Østersøen. — Nu henleder hr. Knud Aage Nissen min opmærksomhed på, at der i indløbet til Rigabugten ligger en ø ved navn Mohn, og at det formentlig er denne og ikke den danske ø Møn, som sagaen sigter til. Dette er utvivlsomt rigtigt, da beliggenheden fuldstændig passer med hele situationen efter Saksens skildring, og det er altså til denne ø, at sagaen henlægger havnen Jarnloke, hvor den afgørende kamp med Kurerne fandt sted. Stedfæstelsen af kampen vinder øget interesse, når man betænker, at Valdemar Sejr havde gjort flere tog til disse egne og utvivlsomt var godt inde i farvandedes topografiske forhold; den tjener således afgjort til at stadfæste min hypotese om Valdemar Sejr som den egentlige hjemmelsmand for sagaens efterretninger om Østersøtogene. *J. O.*
